

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกปัจจุบันภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้กันอย่างแพร่หลายและเข้ามามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของผู้คนจำนวนมากไม่น้อย จากอิทธิพลของความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารส่งผลให้ภาษาอังกฤษยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นเพราะถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายรวมถึงการประกอบอาชีพ (ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2553) โดยมีประเทศทั่วโลก จำนวน 53 ประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการ (Martin, 2002) กราตดอล (Graddol, 2006) นักภาษาศาสตร์ประยุกต์ชาวอังกฤษ ทำการวิจัยเรื่อง “English Next” ให้กับ British Council กล่าวถึงแนวโน้มของภาษาอังกฤษว่า ในอนาคตจำนวนผู้เรียนภาษาอังกฤษทั่วโลกจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และคาดว่าในอีก 10-15 ปีข้างหน้า (ประมาณปี 2015 - 2030) จะมีจำนวนผู้เรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้นถึง 2 พันล้านคน ข้อมูลจากงานวิจัยนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้คนบนโลกนี้ต่างตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ เพราะภาษาอังกฤษเป็นกุญแจสำคัญทั้งในการค้นคว้าหาความรู้และการติดต่อสื่อสาร ซึ่งสรุปได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ เป็นภาษากลางของมนุษยชาติ เป็นภาษาที่มนุษย์บนโลก ใช้ติดต่อระหว่างกันเป็นหลัก ไม่ว่าจะแต่ละคนจะใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาประจำชาติ เมื่อต้องติดต่อกับผู้อื่นที่ต่างภาษาต่างวัฒนธรรมจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือ

นอกจากภาษาอังกฤษจะมีความสำคัญในระดับโลกแล้ว ในระดับภูมิภาคอาเซียนภาษาอังกฤษยังมีความสำคัญมากขึ้น จากกฎบัตรอาเซียนข้อ 34 (วุฒิสภา, 2555) บัญญัติว่า “The working language of ASEAN shall be English” “ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ” ซึ่งมีความหมายว่าเป็นการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารระหว่างกันทั้งในการทำงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่รัฐบาล ตลอดจนองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และยังมีความหมายกว้างไกลไปถึงทุกส่วนของประชาคมอาเซียนด้วย ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงเป็นเครื่องมืออันดับหนึ่งสำหรับพลเมืองอาเซียน ในการสื่อสารสร้างสัมพันธภาพโลกกว้างของภูมิภาคอาเซียน โลกแห่งมิตรไมตรีที่ขยายกว้างไร้พรมแดน โลกแห่งการแข่งขันไร้ขอบเขตภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาที่สองของชาวอาเซียน เคียงคู่ภาษาที่หนึ่งอันเป็นภาษาประจำชาติของแต่ละคน

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านความสามารถและทักษะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โดยเน้นเพิ่มเติมความสามารถด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษให้สามารถสื่อสารได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) และเพื่อสนองต่อแผนงานจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกัน โดยการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน โดยผ่านระบบการศึกษาเพื่อสร้างเสริมความสำเร็จและความเข้าใจอันดีในประเทศสมาชิกที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2552) รวมทั้งการกำหนดนโยบาย “ปี 2555 ปีแห่งการพูดภาษาอังกฤษ (English Speaking Year 2012)” (กัญญาพัชญ์ เครือจันยอด, 2554)

ด้วยเหตุนี้ความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในยุคปัจจุบัน ทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรภาษาอังกฤษ โดยส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากขึ้น และทักษะที่ได้รับการนำมาฝึกเพื่อเป็นพื้นฐานของการสื่อสารคือ ทักษะการพูด เพราะเป็นทักษะพื้นฐานที่บุคคลใช้ติดต่อสนทนากัน เป็นการสื่อสารโดยตรงและรู้ผลของการสื่อสารได้เร็วกว่าการสื่อสารด้วยวิธีอื่น ดังที่ลินด์ฟอร์ด (Lindfords , 1988 อ้างถึงใน นริศรา ดานวงค์, 2537 : 1-20) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการพูดไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือในการติดต่อกับผู้อื่น โดยธรรมชาติของการอยู่ร่วมกันผู้คนจึงมีความต้องการที่จะดำรงความสัมพันธ์อันดีต่อบุคคลอื่นไว้
2. เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เกี่ยวกับโลกให้ดีขึ้น ธรรมชาติวิสัยอย่างหนึ่งของมนุษย์คือ ความอยากรู้อยากเห็นต่อสิ่งที่อยู่รอบๆตัว จึงมีความกระตือรือร้น และใช้ความพยายามในการหาคำตอบต่อสิ่งที่ตนสงสัยหรืออยากรู้
3. เป็นเครื่องมือในการแสดงถึงความเป็นตัวของตัวเอง เพื่อให้ผู้อื่นรู้ว่าตนนั้นเป็นผู้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ไม่เหมือนใคร

การจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกิจกรรมต่างๆ จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และเมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจะเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้กิจกรรมที่เน้นทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารยังช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เพราะในระหว่างการทำกิจกรรม ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่างผู้เรียนด้วยกันและกับครูผู้สอน ทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความมั่นใจในการใช้ภาษามากขึ้น การจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารยังได้เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสารโดยสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องตามสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้ (กรมวิชาการ, 2546 : 2)

แต่ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จากรายงานการวัดคุณภาพ English Proficiency Index (EPI) ของสถาบัน Educational First (EF, 2555) ซึ่งได้จัดอันดับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของประเทศต่าง ๆ ประจำปี 2012 จำนวน 54 ประเทศ พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยอยู่ในอันดับที่ 53 และเมื่อเทียบจำนวนผู้สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ (%) กับจำนวนประชากรในกลุ่มประเทศอาเซียน ปรากฏว่า สิงคโปร์มีจำนวนผู้สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ 71% ฟิลิปปินส์ มีจำนวนผู้สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ 55.49% บรูไนดารุซซาลามมีจำนวนผู้สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ 37.73% มาเลเซียมีจำนวนผู้สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ 27.24% ในขณะที่ไทยมีจำนวนผู้สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเพียง 10% นอกจากนี้เมื่อเทียบคะแนนเฉลี่ยของการสอบ TOEFL ของบัณฑิต ในประเทศแถบอาเซียน พบว่า สิงคโปร์ และ ฟิลิปปินส์ มีคะแนนสูงกว่า 550 ในขณะที่พม่าและเวียดนามมีคะแนนสูงกว่า 500 มีเพียงไทย ลาวและกัมพูชาเท่านั้นที่มีคะแนนต่ำกว่า 500 จากข้อมูลดังกล่าวได้สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยที่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเช่นกันเนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ จากการรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2555) พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศที่ร้อยละ 21.80 โดยแยกเป็นคะแนนเฉลี่ยสาระการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารร้อยละ 26.79 และคะแนนเฉลี่ยสาระการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมร้อยละ 16.39 เช่นเดียวกับผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2554 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2555) พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียน ที่ร้อยละ 17.33 โดยแยกเป็นคะแนนเฉลี่ยสาระการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารร้อยละ 21.72 และคะแนนเฉลี่ยสาระการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมร้อยละ 12.57 จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน คือไม่ถึง 50% ด้วยผลคะแนนดังกล่าวทำให้สถาบันทดสอบทางการศึกษารายงานเพิ่มเติมว่าสาระการเรียนรู้ที่โรงเรียนควรเร่งพัฒนาเนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศได้แก่ สาระการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารและสาระการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรม

นอกจากนี้จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการแสดงรหัสวิชา อ30218 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มภาษา - สังคม เน้นภาษาอังกฤษ โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย จำนวน 3 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 67 คน พบว่าผลการประเมินผลการเรียนรู้ข้อที่ 1 นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนาได้ตอบโดยเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เข้ากับชีวิตประจำวันได้ มีคะแนนเฉลี่ยเพียง 10.65 จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 42.60

(โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์, 2555) ซึ่งถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินสำหรับผลการเรียนรู้ข้อดังกล่าว

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยมีความเห็นว่าครูผู้สอนภาษาอังกฤษต้องมีการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนและหาเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ ในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นในการฝึกทักษะการพูดและการปฏิบัติจริง โดยผู้เรียนไม่รู้สึกรัดกั้วซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาที่สองของ แครชเชน (Kreshen, 1987 : 35 - 40) ซึ่งได้กล่าวถึงสมมติฐานการเรียนรู้ภาษาที่สองไว้ในสมมติฐานเกี่ยวกับการกรองทางจิตใจ (The Affective Filter Hypothesis) มีสาระสำคัญว่า ปัจจัยที่สำคัญมากประการหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง คือ ปัจจัยด้านเจตคติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความวิตกกังวล ซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดขวางการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนและจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่าการสอนพูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการละครเป็นวิธีหนึ่งที่ได้มีผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอนภาษานำมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารซึ่งกิจกรรมการละครเป็นเทคนิคการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ประยุกต์มาจากการสอนการละคร (Drama) และเป็นเทคนิคที่มุ่งให้นักเรียนได้แสดงกิจกรรมโดยจินตนาการว่า เป็นตนเองหรือคนอื่นตามสถานการณ์ที่สร้างขึ้น โดยมีจุดมุ่งเน้นที่การแสดงออกทางอารมณ์ อาทิ การแสดงออกทางสีหน้าประกอบท่าทางพร้อมทั้งน้ำเสียงอย่างสมบทบาท (Holden, 1981 : 1) จากลักษณะรูปแบบและกิจกรรมการละครดังกล่าว นักการศึกษาและนักวิจัยหลายคนมีความเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมการละครเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะทักษะการพูด ดังเช่น ทิศนา แชมณี (2554 : 63) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การสอนโดยใช้การแสดงละครช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นสิ่งที่เรียนมีชีวิตขึ้นมา ทำให้การเรียนรู้มีความเป็นจริงและมีความหมายสำหรับผู้เรียนและยังช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูง ในขณะที่เฉลิม ทองนวล (2554 : 63) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมการละครไว้ว่า กิจกรรมการละครส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะฟัง-พูดอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้แสดงออกในทางอารมณ์ น้ำเสียง สีหน้า ท่าทางอย่างเหมาะสม สามารถนำทสนทนานั้นไปใช้ในชีวิตจริงต่อไปได้ กิจกรรมการละครทำให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาที่ถูกต้องและเป็นธรรมชาติ เพราะผู้เรียนได้เตรียมตัวและท่องบทพูดก่อนแสดงจริง ผู้เรียนจะเกิดความมั่นใจในการพูด ผู้เรียนจะลดความกังวลในภาษาพูด เนื่องจากมีเนื้อหาที่จะพูดอยู่แล้ว (Dougill, 1987 : 22 - 24) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาการศึกษาสาขาพัฒนานิยม (ไพฑูริย์ สีนลาร์รัตน์, 2552 : 67 - 72) ที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียนมาก เพราะถือว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีต่อเมื่อผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงหรือลงมือทำด้วยตนเอง (Learning by Doing) นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการละครในการเรียนภาษาอังกฤษตรงกับแนวการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษระดับสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับแนวคิดของศูนย์บริหารโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548 : 24) เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเสนอให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการละครเป็นกิจกรรมนอกชั้นเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนโดยเฉพาะการพูดเพื่อการสื่อสารเพื่อผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้และประกอบอาชีพในสังคมอาเซียนและสังคมโลกต่อไป

ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยในฐานะครูสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้รับรู้และเข้าใจถึงปัญหาของผู้เรียนเป็นอย่างดี จึงสนใจและต้องการศึกษาความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัยและผลที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการละครที่เห็นเด่นชัดคือผู้เรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นในการฝึกภาษา ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีปฏิสัมพันธ์ทางวาจาที่เป็นจริงและได้ใช้ความคิดความสามารถของตนอย่างเต็มที่ สามารถนำบทสนทนานั้นไปใช้ในชีวิตจริงต่อไปได้ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้สอนสามารถดำเนินการสอนได้อย่างราบรื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นเรียนที่ผู้เรียนมีความสามารถต่างกัน เนื่องจากผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันและได้ช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนและหลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมการละคร
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2 โดยใช้กิจกรรมการละคร

สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการละครสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2554 รายวิชาเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2 รหัสวิชา อ30213

2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มภาษา - สังคม เน้นภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2 อ30213 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 67 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มภาษา - สังคม เน้นภาษาอังกฤษ โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2 อ30213 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 26 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก

3. ด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมการละคร

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2 โดยใช้กิจกรรมการละคร

4. ด้านระยะเวลาที่ใช้ในวิจัย

ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ใช้เวลาทดลองในชั่วโมงเรียน 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวม 21 ชั่วโมงและใช้นอกเวลาเรียน 5 ชั่วโมง รวมเป็น 26 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การที่นักเรียนมีความสามารถในการพูดโต้ตอบ การใช้คำศัพท์ได้ถูกต้องและมีความหลากหลายและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ นอกจากนี้ยังสามารถพูดให้คนอื่นเข้าใจ มีความคล่องแคล่วในการพูดและมีความพยายามในการสื่อสาร ความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วัดได้จากคะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ฉบับ

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (ภาคทฤษฎี) และเพื่อวัดความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (ภาคปฏิบัติ) ของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลอง จำนวน 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (ภาคทฤษฎี) และ ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (ภาคปฏิบัติ)

เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง เกณฑ์การประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยปรับจากมาตราส่วนของ The Schulz Communicative Competence Scale และ The Foreign Institute Scale และ The Bartz Scale เพื่อใช้เป็นแบบบันทึกเก็บคะแนนวัดความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลองโดยแบ่งประเด็นการประเมิน 6 ประเด็น คือความคล่องแคล่ว ความสามารถในการพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ คำศัพท์ โครงสร้างประโยคที่ใช้ในการสื่อสาร สำเนียงและความพยายามในการสื่อสาร

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การใช้ภาษาอังกฤษในการฟัง - พูด แลกเปลี่ยนข้อมูล นำเสนอข้อมูล ข่าวสาร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แสดงความคิดเห็น อารมณ์และความรู้สึกในเรื่องต่างๆในสถานการณ์สมมติหรือสถานการณ์จริง ทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน

ความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการละคร หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรมที่ชื่นชอบ หรือพอใจของนักเรียน มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการละครโดยแสดงพฤติกรรมทางวาจา ได้แก่ การพูดที่ใจที่ได้ทำกิจกรรมหรือแสดงพฤติกรรมทางกายได้แก่ มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติกิจกรรมและต้องการปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆอย่างต่อเนื่อง มีความสนุกสนาน ยิ้มแย้ม พอใจที่ได้ทำและแสดงการกระทำอย่างมั่นใจ ซึ่งวัดด้วยแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการละคร ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยแบ่ง

เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาและสื่อ และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

การสอนโดยใช้กิจกรรมการละคร (Dramatic Activities) หมายถึง การสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการละครที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยปรับจากขั้นตอนการสอนของเดวิส (Davies. 1990 : 87 - 89) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นนำ (Lead in)** ในการดำเนินการสอนนั้น ก่อนที่ครูจะสอนบทเรียนใหม่ ครูจะเร้าความสนใจของนักเรียนก่อน เป็นการกระตุ้นความสนใจ ทบทวนความรู้เดิมและการแจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเตรียมพร้อมที่จะเรียนในเรื่องต่อไปด้วยการนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งมีวิธีการต่าง ๆ กัน เช่น วิธีสนทนาซักถาม การทบทวนบทเรียนเดิมให้สัมพันธ์กับบทเรียนใหม่ การทนายปัญหา การสร้างสถานการณ์จริงหรือจำลอง การใช้สื่อต่าง ๆ เช่น รูปภาพหรือของจริง การร้องเพลง การอภิปราย เป็นต้น มีข้อแม้ว่าคำศัพท์และรูปประโยคที่นำเสนอ นั้น ควรเป็นคำศัพท์และรูปประโยคที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และนักเรียนเคยเรียนมาบ้างแล้ว เพื่อช่วยให้สามารถเข้าใจเรื่องที่ฟังได้เร็ว จากนั้นครูตรวจสอบดูว่านักเรียนเข้าใจเรื่องที่ฟังหรือไม่ด้วยการสนทนาโต้ตอบ คำถามต่าง ๆ ถ้านักเรียนตอบได้ก็จะดีไม่ต้องเสียเวลานานเกินไป สามารถดำเนินการสอนในเรื่องต่อไปได้เลย ถ้านักเรียนตอบได้บ้างไม่ได้บ้าง ครูจำเป็นต้องเสนอขั้นนำให้ง่ายกว่าเดิมลงไปอีก

2. **ขั้นนำเสนอเนื้อหา (The Presentation Stage)** ครูนำเสนอรูปแบบทางภาษาจากเนื้อหาที่วิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2 โดยเน้นให้นักเรียนศึกษาความรู้จากสื่อที่ครูนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ใบความรู้ การฟังการสนทนา การดูการสนทนาจากอินเตอร์เน็ต ครูนำเสนอบทเรียนเป็นรูปประโยคที่ใช้ในการสื่อสาร (Whole Language) ไม่แยกสอนเป็นคำๆ นักเรียนจะเข้าใจภาษานั้นโดยภาพรวม หลีกเลียงการแปลคำต่อคำ การนำเสนอต้องชัดเจน และตรวจสอบจนแน่ใจว่านักเรียนเข้าใจสิ่งที่ครูนำเสนอ ในขั้นนำเสนอนี้ครูอาจสอนด้วยตนเองหรือใช้สื่อ เช่น CD

3. **ขั้นการฝึก (The Practice Stage)** นักเรียนฝึกทางด้านความถูกต้องของภาษาโดยการหาความหมายของคำศัพท์ ประโยคหรือสำนวนที่ครูนำเสนอในขั้นที่ผ่านมาด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การทำใบงานการจับคู่คำศัพท์ การเติมคำในช่องว่างหรือเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์ รวมทั้งการฝึกเขียนบทสนทนาต่างๆโดยใช้คำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างตามเนื้อหาที่เรียนมา หรือการฝึกโดยการเล่นเกมทางภาษา

4. **ขั้นการฝึกเพิ่มเติม (Further Practice Stage)** ครูใช้กิจกรรมอย่างหลากหลายเช่นกันโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเริ่มจากการฝึกพูดในกลุ่มใหญ่ (Whole

Group) ก่อน เพื่อให้นักเรียนมีความมั่นใจในการใช้ภาษา ครูจะเป็นผู้นำในการฝึก เช่น การเริ่มต้นจากการฝึกแบบควบคุม ให้นักเรียนได้จดจำรูปแบบของภาษาได้ เน้นความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก นักเรียนฝึกออกเสียงในระดับสูง-ต่ำในประโยคและลงเสียงหนักในคำต่างๆในบทสนทนาที่ครูกำหนดให้ ต่อจากนั้นจะมีการฝึกใช้การภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนกับการนำภาษาไปใช้จริง โดยทั่วไปแล้วจะมีการให้นักเรียนลองใช้สถานการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง โดยการสร้างบทสนทนาใหม่โดยเปลี่ยนคำบางคำ เช่น ชื่อ สถานที่ เวลา จากบทสนทนาที่ครูกำหนดให้ ในชั้นการฝึกเพิ่มเติมนี้ นักเรียนอาจฝึกด้วยการแสดงบทบาทสมมติ (Role Play) หรือการใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางเท่านั้น การฝึกใช้ภาษาในลักษณะนี้จะช่วยให้ครูและนักเรียนรู้ว่านักเรียนเข้าใจภาษาได้มากน้อยเพียงใด การฝึกกลุ่มย่อยโดยใช้การฝึกลูกโซ่ (Chain Drill) เพื่อให้โอกาสนักเรียนได้สื่อสารทุกคน การฝึกคู่ (Pair Work) เปลี่ยนกันถาม-ตอบ เพื่อสื่อสารตามธรรมชาติแล้วจึงให้นักเรียนฝึกเดี่ยว (Individual) โดยฝึกพูดกับครูทีละคน การฝึกเดี่ยวนี้ครูจะเลือกนักเรียนเพียง 2-3 คน เพื่อทำเป็นตัวอย่างในแต่ละครั้ง กิจกรรมขั้นนี้ใช้เวลา แต่นักเรียนจะได้ปฏิบัติจริง ครูเพียงแต่คอยกำกับดูแลให้การฝึกดำเนินไปอย่างมีความหมายและสนุกสนาน

การเสริมกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญในการสอนขั้นนี้ ครูควรให้การเสริมกำลังใจขณะที่นักเรียนกำลังทำกิจกรรมอยู่ด้วยการกล่าวคำชมหรือแสดงอาการชื่นชม ยกย่อง เพื่อสร้างความภูมิใจ กำลังใจ และแรงจูงใจ อย่างไรก็ตามหากนักเรียนพูดผิด ครูควรพูดให้กำลังใจในการพยายามทำให้ถูก ครูไม่ควรแสดงอาการว่าไม่พอใจอย่างยิ่งเพราะจะทำให้นักเรียนขาดกำลังใจและไม่อยากเรียน

5. ชั้นฝึกอิสระ (Free Stage) ชั้นนี้เป็นการฝึกซ้อมการแสดงละครแบบมีบทละคร (Scripts) ซึ่งครูแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเขียนบทละคร (Script) โดยใช้โครงเรื่องจากนิทานพื้นบ้านของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนจำนวน 9 ประเทศ ได้แก่ ลาว พม่า กัมพูชา เวียดนาม สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และบรูไน ไม่รวมประเทศไทย ประเทศละ 1 เรื่อง กำหนดให้แต่ละกลุ่มเลือกกลุ่มละ 3 เรื่อง ตามความสนใจและเลือกไม่ซ้ำประเทศ ในการเขียนบทละครให้นักเรียนแต่ละกลุ่มใช้ความรู้ด้านคำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างประโยคจากความรู้และประสบการณ์ของนักเรียนร่วมกับความรู้ใหม่จากที่เรียนมา รวมทั้งปรึกษาครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่เป็นเจ้าของภาษาซึ่งครูเชิญเป็นที่ปรึกษาประจำกลุ่มกลุ่มละ 1 คน ใช้เวลานอกเวลาเรียน ช่วงพักกลางวันและหลังเลิกเรียน

การนำเสนอการแสดงละคร กำหนดตารางการแสดงชั่วโมงละ 1 กลุ่มต่อ 1 เรื่อง เวียนกันไปจนครบ 9 เรื่อง เพื่อให้นักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้แสดงมีโอกาสชมการแสดงของกลุ่มเพื่อน

อย่างมีสมาธิ ไม่ต้องกังวลต่อการเตรียมตัวแสดงของกลุ่มตนและสามารถร่วมอภิปรายหลังการแสดงละครของกลุ่มเพื่อนได้อย่างเต็มที่

กิจกรรมการละคร (Dramatic Activities) หมายถึงกิจกรรมในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2 ที่ผู้วิจัยจัดผู้เรียนเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมที่มีการกำหนดสถานการณ์และบทบาทเพื่อให้ผู้เรียนฝึกพูดพร้อมกับแสดงท่าทาง เช่นการแสดงบทบาทสมมติ (Role-play) เพื่อให้ผู้เรียนแสดงท่าทางขณะสื่อสารตามบทบาทที่ได้รับอย่างเข้าใจ การใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เพื่อให้ผู้เรียนจินตนาการตามสถานการณ์ที่แตกต่างและพูดสื่อความตามความหมายของสถานการณ์นั้น รวมทั้งใช้การแสดงละครแบบมีบทละคร (Scripts) โดยนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนมาประยุกต์ใช้ในการแสดงละครภาษาอังกฤษซึ่งผู้เรียนร่วมกันเขียนบทโดยผู้เรียนนำโครงเรื่องบทละครมาจากนิทานพื้นบ้านของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนจำนวน 9 ประเทศได้แก่ ลาว พม่า กัมพูชา เวียดนาม สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์และประเทศบรูไน ไม่รวมประเทศไทย ประเทศละ 1 เรื่อง แต่ละกลุ่มเลือกตามความสนใจโดยเลือกไม่ซ้ำประเทศกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางแก่ครู อาจารย์ ในการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ โดยใช้กิจกรรมการละคร เพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียน ให้บรรลุจุดประสงค์ของการเรียนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในการวางแผน ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ โดยใช้กิจกรรมการละคร